UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum, tum Seculare

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XIV. De absolutione à censuris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62355

Visual Library

catis mortalibus decernuntur, quales sunt majores excommunicationes & irregularitates ex delicto. Ita Suarez de censuris, disput. 4. sect. 8. num. 11. Graffius lib. 4. decisionum, cap. 9. num. 29. Et sapienter docet S. Thomas 1. 2. quæst. 88. artic. 6. in corp. & 2. 2. quæst. 36. art. 3. in corp. & ex eo Joan. Major in 3. distinct. 37. quæst. 14. & Navarra in Manuali, prælud. 9. num. 11. & cap. 23. num. 126. subreptionem in omni materia excusare à mortali.

CAPUT XIV.

De absolutione à censuris.

I. VBi distinxi superiùs inter censuras ab homine, & censuras à jure latas, exposui posse latas ab homine absolvi ab eo solo qui eas decrevit, aut ab ejus successore, aut etiam ab ejus Superiore, aut ab horum delegatis cum hac speciali facultate.

II. Is qui facultatem obtinuit circa reservatos Papæ casus, potest à censuris Papæ reservatis absolvere. Nullus enim reservatur Papæ casus, nisi ratione censuræ. Qui verò potestatem obtinuit circa reservatos Episcopo casus, non potest propterea à reservatis Episcopo censuris absolvere. Cùm enim soleant Episcopi aliquos sibi casus reservare nulli censuræ annexos, inde fit, ut duæ res distinctæ sint casus & censuræ Episcopales, nec unum altero includatur, ut docent Navarra, Suarez, Bonacina, Toletus & alii. Insuper quando Episcopus alterum delegat circa censuras sibi reservatas, non comprehenduntur censuræ ab homine, sed solæ quæ à jure decernuntur.

III. Potestate pollent Episcopi circa omnes casus ac censuras Papæ reservatas, etiam notoriè aut publicè incursas ab illis qui legitimè impediuntur adire Papam, ut sunt infirmi, senes, decrepiti, inopes, & fœminæ: sed in locis in quibus viget reincidentia, illi qui adire impediuntur, tenebuntur mox ut cessaverit impedimentum proficisci, aut mittere ad Papam, vel Legatum sub pœna reincidentiæ in easdem à quibus absoluti fuerant censuras. Quæ tamen cessat obligatio in absolutis per Confessarios, quibus ipse Papa, vel Legatus censuratum Papæ reservatarum absolutionem indulserat. Sed illa obligatio multis in locis à Suprema Sede remotis plenè cessavit, ut in Gallia.

IV. Quanvis per caput *Mulieres*, & caput *Ea noscitur*, & caput *Quanvis*, de sent. excom. mulieres dispensentur ob fragilitatem sexus ab obligatione præsentandi se Apostolico conspectui, siquando inciderint in ca-

sum Sedi Apostolicæ reservatum: quanvis item decernatur per cap. De *Monialibus*. eod. tit. Moniales quæ inciderint in excommunicationem Papæ reservatam ob violentam manuum sive in Moniales alias, sive in Clericos, sive in Monachos injectionem, posse per Episcopum absolvi; aliter tamen constitutum fuit de Monialibus aliisve à quibus clausura violata fuerit, ne scilicet ab Episcopo aut alio quocumque absolvi possint, nisi à Summo Pontifice, cui hæc pœnalis excommunicatio ob ejusmodi clausuræ infractionem reservatur per Bullas Pii V. & Gregorii XIII. Pontificum. Indecorum esse perspiciebant Summi Pontifices, si clausuræ violatæ prætextu cogerentur Moniales de suis exire clausuris ad conveniendam personaliter Apostolicam Sedem: sed hoc unum decernunt, ut sese meliùs intra septa claustri continentes mittant ad Summum Pontificem pro impetranda absolutione. Eaque excommunicatio reservata non solas adstringit Moniales, Abbatissas, Ostiarias; sed etiam quasvis alias fœminas quæ sive Virorum, sive Monialium Monasteria ausu temerario ingressæ fuerint; necnon Monachos qui illas admiserint, & quoslibet etiam viros qui pari temeritate clausuram Monialium transgressi fuerint. Videri potest Bonacina tract. de clausuris, quæst. 4. punct. 6. propos. 2. & quæst. 5. punct. 3. & 4. Quin etiam author libri Directoris Pacifici, Capucinorum Ordinis, qui Gallico sermone ad usum & directionem Gallicanarum Monialium scripsit, p. 3. lib. 2. instructione 7. art. 2. ex hoc eas absolutè affirmat incurrere excommunicationem, si contingat per ipsarum delictum clausuram violari, quam solus Papa possit absolvere. Hoc tamen verum est, prævaluisse diuturnam in Regno Galliæ consuetudinem, ut per Episcopos absolvantur Moniales hac censurâ ligatæ, non modò in Monasteriis Ordinario subditis, sed etiam in exemptis; quanvis violatio ista publica & notoria foret. Quod ideo dico, quia ubi occulta aut paucis nota foret clausuræ violatio, salva remaneret Episcoporum potestas, quam ipsis Concilium Tridentinum concessit absolvendi à quibuscunque censuris in omnibus casibus occultis, nec in forum contentiosum deductis, quos alioqui Suprema Sedes suæ absolutioni reservasset, sess. 24. cap. 6. de reform. Quin etiam cap. *Periculoso*, in fin. de statu Regular. in 6. deinde Concilium Trident. sess. 25. cap. 5. de Regul. & Bulla Gregorii XV. incipiens *Inscrutabili*, conferunt Episcopis plenam circa clausuras Monasteriorum etiam exemptorum jurisdictionem.

V. Absolvere quoque Episcopi possunt ab omnibus censuris & irregularitatibus ex delicto provenientibus, si delicta sint occulta, id est (ut communiter Doctores explicant) non famosa, aut publicè nota, quanvis per plures testes probari possent. Ab his Concilium solummodò excipit homicidii crimen, & quodcumque deductum delictum ad contentiosum forum. Sed si in foro ipso contentioso reus ipse delicti se falsis etiam asseverationibus aut probationibus sufficienter purgaverit, poterit etiam per

Episcopum

Episcopum aut ejus delegatum absolvi, ut est communis Doctorum consensio. Et declaravit Sacra Congregatio Cardinalium, attestantibus Sayro & Bonacina, posse istam absolvendi potestatem alteri per Episcopum delegari.

VI. Quisquis confitetur Sacerdoti facultatem habenti circa censuras reservatas, remanet absolutus ab iis quoque reservatis censuris quas incurrit ob peccata quæ non est confessus ex oblivione, dummodo absolutio censurarum facta fuerit in terminis generalibus, qualis est ista vulgaris: *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis*. Quod notandum præsertim temporibus Jubilæorum, quibus omnes Sacerdotes ad confessiones approbati amplissimam habent circa censuras & peccata jurisdictionem, adeo ut si quis post transactum Jubilæi tempus recordetur peccati reservati cum censura, cujus fuerat oblitus in sua Jubilæi tempore facta confessione, possit deinde à quovis approbato Sacerdote absolutionem suscipere, quia per priorem generalem censurarum absolutionem omnis reservatio fuit ablata. Eadem resolutio extenditur ad alia omnia peccata reservata, quibus non est annexa censura, qualia plerumque sunt quæ sibi reservant Episcopi, adeo ut is qui fuerat oblitus alicujus eorum in confessione facta coram Sacerdote potestate prædito super illis reservatis, possit cùm postea ejus recordatus fuerit, absolvi ab eo quoque peccato per quemlibet Confessarium approbatum, eo quòd omnis reservatio per anteriorem confessionem ablata fuerit, collatâ absolutione ab eo qui potestatem habebat circa omnes pœnitentis reservatos casus. Ita Sylvester verb. *Confessio* 1. quæst. 4. Adrianus quæst. 4. de confessione, §. *Si petas circa dicta*: Gabriel in 4. distinct. 17. quæst. 1. art. 3. dub. 2. sub finem. Navarra cap. 26. num. 13. Angelus verb. *Confessio* 1. num. 11. Bonacina de pœnit. disp. 3. quæst. 7. punct. 5. §. 5. num. 4. & 5. Henriquez lib. 6. cap. 16. num. 5. aliique ferè omnes.

VII. Absens localiter à censuris validè absolvitur. Itaque Confessarius qui pœnitentem absolvit à peccatis quibus est conjuncta censura, à qua absolvere non poterat, deinceps poterit obtenta de novo facultate eundem etiam absentem ab illa excommunicatione relaxare. Navarra, Suarez, Bonacina. Secus verò dicendum de sacramentali peccatorum absolutione, quæ absentibus & per scripturam confessis conferri nequit, ex Clementis VIII. Decreto.

VIII. Valet Sacramentalis absolutio Sacerdotis excommunicati tolerati, seu non evitandi, quanvis illicita sit ex parte talis Sacerdotis. At verò excommunicati vitandi nulla & irrita est. Hæc plenius tractat Bonacina de censuris disp. 2. quæst. 2. punct. 2. §. 3. & 4. Qui etiam excusat à peccato eum qui scienter petit absolutionem, aut aliud Sacramentum ab excommunicato tolerato, unà cum Soto in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 4. & Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 9. num. 8. contra Navarrum cap. 9. num. 9. &

& 10. & alios : qui tamen omnes in hoc consentiunt, valere Sacramentum à Sacerdote excommunicato administratum, modò sit toleratus, præsertim verò si sit Curatus.

IX. Archiepiscopus non potest absolvere subditos suorum Suffraganeorum à censuris latis ab Episcopis suffraganeis, nisi in casibus duobus, in quibus Jus attribuit Metropolitanis jurisdictionem in subditos Suffraganeorum, scilicet in casu appellationis, cap. *Venerabilibus*, §. 1. de sent. excomm. in 6. & in casu visitationis provinciæ. Tertium casum adjungit Bonacina disp. 1. de censur. quæst. 3. punct. 2. num. 7. quando Suffraganeus malitiose aut negligenter negat, vel differt absolutionem pœnitenti parato ad satisfaciendum; tunc enim justus est ad Archiepiscopum recursus. Cui manifestè suffragatur cap. *Per tuas literas*, de sent. excommunicat.

X. In absolutione majoris excommunicationis, ubi non intervenit damnum Tertii, sufficit promissio, aut juratoria cautio pœnitentis. Ubi verò alterius læsio intervenit, non est impendenda absolutio antequam parti læsæ (si fieri hoc potest) satisfactum fuerit, aut si fieri in præsenti non potest, cautio saltem sufficiens exhibita sit. Ipseque Confessarius secus faciens peccat mortaliter, & injuriam læsæ Parti infert, nisi Pars ipsa condonet, cap. *Cùm tu*, de usur. cap. *Porrò*, & cap. *Parochianos*, de sent. excom.

XI. Ex mandato Clementis VIII. Sacra Congregatio Cardinalium Decretum edidit declarans in quibuscunque facultatibus ab Apostolica Sede concessis aut concedendis, tam generalibus in favorem Congregationum & Ordinum Secularium & Regularium, etiam Societatis Jesu, quàm specialibus in gratiam particularium, quantunvis habeantur in eis clausulæ generales aut derogatoriæ, nullatenus includi casus contentos, sive dubiè, sive manifestè in Bulla Cœnæ, neque violationem immunitatis Ecclesiasticæ in terminis Constitutionis Gregorii XIV. neque violationem clausuræ Monialium ob malum finem, neque provocationem aut pugnam in duello, neque manum violentam in Clericum aut Monachum, neque simoniam realem scienter contractam, neque confidentiam beneficialem : & revocat quoad hæc omnes concessiones anteactas, declarans posthac nullas & sacrilegas talium delictorum absolutiones, nisi ad hæc specialis & nominatim expressa facultas obtenta sit. Refertur in Bullario Quarantæ, sub tit. *Casus reservati*, & passim citari solet. Istud tamen Decretum sibi limites præfigere videtur is verbis, *Per universam Italiam.* Cujus esse ratio potuit, quia extra Italiam difficilior est ob longiorem distantiam ad Sedem Supremam recursus. Quæ tamen cessat ratio in declaratione ibidem pariter expressa : Neminem sive Secularem, sive Regularem posse absolvere à casibus per locorum Ordinarios reservatis in virtute generalis facultatis obtentæ ab Apostolica Sede absolvendi à quibuscunque casibus reservatis. In hoc ergo articulo nulla fit Italiæ mentio. Quin etiam ut omnis

ambiguitas

ambiguitatis occasio removeatur, hic postremus articulus absolutè renovatur per posteriores Constitutiones Gregorii XV. Urbani VIII. Innocentii X. & Alexandri VII. de quibus egimus superiùs in discussione jurisdictionis Ordinariorum supra exemptos Regulares.

XII. Duæ sunt species absolutionis ab excommunicatione. Prima simplex est & absoluta, quæ vinculum omnino solvit: secunda verò secundùm quid, & restricta. Hæc dividitur in absolutionem ad effectum (qualis est quam solet impertiri Summus Pontifex in suis literis ad istum dumtaxat finem, ut impetrans fiat capax fruendi Apostolica concessione, remanente adhuc quoad reliqua omnia excommunicationis vinculo;) & in absolutionem ad cautelam, qualem Prælatus ad quem provocatur ab illata per inferiorem Prælatum excommunicatione, solet indulgere appellanti in hunc finem, ut possit judicio contendere, suamque prosequi appellationem. Etenim ut ait cap. *Per tuas literas*, de sent. excom. excommunicatus vocem non habet appellandi, utpote ab Ecclesia separatus. Et Innocentius Papa III. lib. 1. epist. 94. *Personam* (ait) *in judicio stando non habent ii qui excommunicationis vinculo sunt adstricti.* Fit mentio istius ad cautelam absolutionis in d. cap. *Per tuas literas*, & cap. *Cùm desideres*, §. *Secundæ*, & cap. *Venerabili*, de sent. excomm. & cap. *Ad præsentiam*, de appellat. & cap. *Veniens*, de test. b. Istud porrò cap. *Veniens*, aliam addit cautam absolvendi ad cautelam testes excommunicatos, ut scilicet in judicio possint eorum audiri testimonia: quanvis indubitatum sit horum testium, quemadmodum & suprad.ctorum appellantium, excommunicationes in cæteris effectibus perdurare. Sed nullâ opus est absolutione si constet fuisse quemquam excommunicatum post legitimam appellationem, aut ipsam excommunicationem continere intolerabilem errorem, d. cap. *Ad præsentiam*, de appellat. & d. cap. *Per tuas literas*, §. *Nos igitur*, de sent. excom. Quo eodem cap. docemur, excommunicationem à Judice latam auferri non posse nisi ab eodem ipso, vel ejus superiore Prælato. Stylus aliquando fuit in Senatibus Gallicanis, ut excommunicati litigantes absolverentur ad cautelam per aliquem Clericum ab ipso Senatu delegatum; adeo ut Franciscus I. in Edicto anni 1539. art. 6. hanc praxim approbet. Charondas in Codicem Henriceum lib. 1. tit. 15. notat in eundem art. 6. ejusmodi praxim in hoc uno versari, ut præveniatur exceptio excommunicationis, quâ litigans à prosequutione causæ submoveretur. Neque enim Judices laïci, neque ab his delegati Clerici potestatem habent relaxandi vincula quibus animæ spiritualiter alligantur. Neque opus est deinceps externa ista cæremonia: consuetudo enim hoc in Regno præscripsit, ut nulli excommunicati excludantur à litibus fori secularis, sive actorum, sive reorum partes sustineant. Thevenus Parisiensis Curiæ Advocatus in suis ad Regias Constitutiones observationibus, tit. de jurisdict. Eccles. art. 5. *Parlamenta* (inquit) *non possunt absolvere, aut facere absolvi ad cau-*

telam; quia hæc potestas non competit nisi illi qui potest simpliciter absolvere. cap. Solet, de sent. excommunicat. in 6. Et Curia laicorum nec absolvere potest, nec ad absolvendum delegare; idque ei prohibetur per Edictum Melodunense. Hactenus Theveneus.

CAPUT XV.

De casibus reservatis, tum Papæ, tum Ordinariis.

I. RESERVATIONES & censuras Bullæ Cœnæ Domini in diversis provinciis neque recipi, neque ligare diversi Authores approbati contestantur. In primis Bonacina in Romana Curia approbatissimus, in qua multos annos adusque finem vitæ munus gessit Referendarii Apostolici; & Filliucius qui Romæ quoque per multis annis publicè Theologiam Moralem professus est, suosque ibidem libros omnes in lucem edidit; & cum his alii plerique scribunt de Rege Hispaniæ, & de Republica Genuensi, non teneri excommunicatione hujus Bullæ, neque eorum Proreges, Gubernatores & Officiales, qui nomine illius Regis insulas Siciliam & Sardiniam, aut nomine illius Reipublicæ Corsicam occupant summo & independenti à Papa Jure, quanvis in Bulla trium illarum insularum occupatores & detentores anathemate feriat, articulo 72. Ipseque Summus Pontifex, quo præsente quotannis Bulla illa publicè legitur, nullam ejus excommunicationis rationem habere videtur, cùm notorios illos detentores in ipsa alma Urbe admittat ad omnia Sacramenta, cæteraque Fidelium privilegia, nullâ præmissâ ejus rei pœnitentiâ, vel restitutione, sed in ea retinendi voluntate pertinaces. Item nullatenus hac Bulla adstringi Germanos, apud quos nunquam admissa aut recepta fuit, testatur inter alios Becanus tract. de lege humana, quæst. 8. De Belgis quoque hoc idem testatur cum aliis Bassæus. De Galliæ pariter Regno omnes ferè Gallicani Jurisconsulti & Canonistæ.

II. Quanvis in corpore Juris Canonici, & in Concilio Tridentino, & in plerisque Summorum Pontificum Constitutionibus quamplurimæ habeantur excommunicationes Summo Pontifici reservatæ; attamen pleræque illarum vel non fuere in Gallia receptæ, vel abrogatæ sunt contraria consuetudine, quam sacri Canones vim legis habere decernunt, cap. *Consuetudo*, distinct. 1. & cap. *Cùm olim*, de consuetud. Et quemadmodum leges divinæ naturâ constant, ita leges humanæ moribus, can. *Omnes leges*, distinct. 1. Ipsaque consuetudo jurisdictionem confert, can. *Conquestus*, 9. quæst. 3.